

Filippavej 11 (Hundstrup gl. sogn)

Foto/tekst (HJ og IR)

Type ejendom/navn: Landbrugsejendom (**Langesminde**)

Matr. nr. 6c,
Ejerlav: Hundstrup by.

(11 alm. vurd. 1956 – ha 15,6/ejendomsværdi kr.49,000)

Foto ca 1950

Inskription på gammelt drikkebrug

Langesminde

Historiske oplysninger

Gården Langesminde kan føres tilbage til byggeåret den 25.10. 1858. Dette år fik murermester Niels Andersen overdraget en byggegrund på et jordstykke, der hvor vejen deler sig ind mod Hundstrup by. Jordstykke var dengang ejet af familien Lange på Herregården Flintholm.

Det fortælles at Niels Andersen fik byggegrunden billigt som en form for betaling for murerarbejde på Flintholm, og med i modtagelse af byggegrunden var der et krav om, at gården som opførtes på grunden, skulle bære familien Langes navn. Derfor har gården altid heddet Langesminde.

Murermester Niels Andersen fik skøde på gården den 10-04-1860, og derfor formoder vi at gården er bygget mellem år 1858 og 1860.

En søn, Jørgen Andersen, overtager gården efter sine forældre ved skøde den 30-01-1872.

Næste ejer var igen en søn opkaldt efter sin farfar Niels Andersen. Niels får skøde på gården den 29-06-1915 og bliver samme år gift med Marie, også fra Hundstrup. Hun var datter af en skovfoged under Hvidkilde Gods og blev født i skovfogedboligen i Gundestrup. Niels var før den tid også murersvend og med til at bygge Nakkebølle Sanatorium, men også andre byggearbejder på Sydfyn deltog han i.

Da Niels og Marie Andersen overtog gården Langesminde i 1915, blev landbruget deres hovederhverv. Parret får igennem årene fem døtre og to sønner. Mange steder på gården kan der ses murerarbejde, som Niels Andersen har udført. Der blev igennem årene tilkøbt jordstykker, hvilket udvidede arealet betydeligt.

Niels Andersen blev sognefoged i Hundstrup, et tillidshverv der i dag skal en forklaring til, for hvad var sognefogedens arbejde? Det fortalte han om i december 1957, ved sit 25års jubilæum.

Den 1. januar 1958 er det 25 år siden sognefoged Niels Andersen Langesminde overtog hvervet som ordenshåndhæver i sit sogn. Nogen særlig byrdefuld bestilling har der vist ikke været. Men af en jubilæumssamtale med ham fremgår det nu klart, at sognefogedembedet stadig har praktisk en betydning og ikke blot som en titulær karakter. I den lokale avis beretter han om sit embede.

"Hvordan bliver man sognefoged Niels Andersen? Kommunalbestyrelsen indstiller tre af sognets indbyggere til posten. Og mellem dem udvælger så amtmanden den han finder bedst egnet. I hvert tilfælde lægger amtmanden navn til udnævnelsen. Men sognefogeden sorterer under politimesteren.

Det er altså ikke et embede man søger?

Nej den dag for 25 år siden, da jeg sammen med to andre blev indstillet til posten, talte jeg her udenfor med et af sognerådsmedlemmerne, der var på vej til sognerådsmøde. Han fortalte mig, at den gamle sognefoged Søren Nielsen havde ønsket at fratræde, og at der skulle foretages indstilling til en ny indehaver af bestillingen.

Og jeg anede hverken noget om, at den gamle sognefoged var blevet træt af hvervet, eller at der kunne være tale om at indstille mig. Men efter indstillingsmødet blev de tre indstillede spurgt, om de var villige til at overtage embedet.

Sognefogeden får løn for sit arbejde?

Det gør han. Da jeg begyndte for 25 år siden, var det kun et ringe beløb, vi fik. Men efter hånden er det blevet mere rimeligt. Vi er nu kommet ind under de almindelige regler for statstjenestemænd og får dyrtidstillæg efter samme regler som dem. Men vi får ingen pension. Og der er ingen aldersgrænse.

Hvilket opgaver har sognefogeden?

Hans politimæssige opgaver er afgrænsede, men han skal, hvor det er påkrævet, gribe ind og sørge for opretholdelse af almindelig ro og orden. I en landkommune som vor, er det dog yderst sjældent, der bliver brug for den side af sognefogedens virksomhed. Jeg tror kun jeg en gang i de 25 år har foranlediget en mand anholdt af politiet. Og da var det selvfølgelig fuldstændig, der var årsagen til at manden opførte sig tosset.

Noget af det mest triste en sognefoged kan blive blandet ind i, er huslige stridigheder mellem ægtefæller. I et enkelt tilfælde har jeg været ude for, at konen har henvendt sig til mig og anmodet om politibeskyttelse mod manden, Det var tilflyttere og folk jeg slet ikke kendte noget til, så jeg lod politiet tage affære. Men da manden over for politiet aldrig havde tænkt at gøre sin kone fortræd, og at det hele var et udslag af hysteri fra konens side, sagde kriminalbetjenten, de havde med sagen at gøre, at så længe der ikke var sket noget, havde politiet ingen myndighed til at gribe ind.

Der er et hul i loven her. Det skete fornyligt i Jylland, at en kone henvendte sig til politiet, hvor hun følte sig truet på livet af sin mand. Hun fik den besked at så længe manden ikke havde gjort hende noget, kunne politiet ikke gribe ind. Nogle dage efter slog han hende ihjel. Det kan jo ikke være rigtigt at et menneske skal lade sig dræbe, før politiet kan få lov at gøre noget. Så vidt skal hensynet til privatlivets fred heller ikke gå.

Den ubehagelige funktion: Men der er også opgaver ud over det politimæssige?

Sognefogeden skal i politisager tilsige de implicerede til retsmøderne, altså i den slags sager foretage det der kaldes stævninger. Han skal foretage udpantninger for amtskatterne, når de ikke på anden måde har kunne inddrives. Dette er vist nok den mest ubehagelige af hans funktioner. Han skal opkræve visse bøder. Han skal føre en protokol over sognets hunde. I de fleste sogne er han lægsmand ved sessionen ved udskrivning af mandskab til militærtjeneste. Og oprindeligt er han også giftefoged, og skal foretage borgelige vielser, når det forlanges af ham.

Hvor mange vielser har du foretaget?

Det er blevet til seks i alt i de 25 år. Har De følt det som noget ubehageligt at være sognefoged, og har hvervet bragt Dem i modsætningsforhold til visse af Deres sognefæller. Nej, det syntes jeg ikke, man kan sige. Vi farer jo så vidt muligt med lempe, og folk ved jo godt, at vi ikke kommer på egne vegne.

Fører hvervet meget skrivi med sig?

Sognefogeden skal føre en dagbog over sager, der indgår og udgår. Desuden skal han føre regnskab over de beløb, der indgår og udgår. Desuden skal han føre protokol over øvrige embedsfunktioner, udstedelser af attester, giftemål, udpantninger osv. Bestillingen er ikke nær så krævende som for eksempel at være sognerådsformand. Vi skal så godt som aldrig på embedets vegne tage forpligtende stilling i en sag, der bliver os forelagt. Sognefoged kan enhver være tilføjers Andersen beskedent.

Er slægten Andersen gammel i Hundstrup?

Min bedstefar der var murermester i Fåborg, og som havde udført en hel del byggearbejder for godsejer Lange på Flintholm, han opførte for eksempel i 1844 den nuværende hovedbygning på godset. Han købte netop for 100 år siden jorden til gården her og opførte de bygninger der stadig står.

Der var, før han tog fat her, øde og tomt. Vejforholdene var elendige, og i overtagelsesdokumentet forpligtede han sig til at anlægge veje. Det gjorde han. Og nu ligger gården her i vej-alleen, hvor vejen fra Hundstrup deler sig, så en gren går til Vester Skerninge og den anden til Ulbølle. Sikken forandring der er sket i løbet af de 100 år".

Journalisten påpeger at samtalen har været ført i en rolig og stilfærdig tone der er karakteristisk for Niels Andersen, Urokkelig ro og stilfærdig besindelse er værdifulde egenskaber, når der undertiden skal tages affære, når sindene hos de andre er i oprør. Og disse karaktertræk tillige med ubestikkelig retfærdighed i alle forhold, har skabt respekt om såvel Niels Andersens personlighed som om hans gerning som sognefoged.

Da Niels Andersen stopper som sognefoged, går hvervet videre til den ældste af sønnerne Niels Jørgen Andersen, Mynderup. Han viderefører arbejdet, men efter en årrække bliver titlen som sognefoged nedlagt og arbejdsopgaverne varetages nu af politi og kommune.

Inden dette blev skrevet overtog næste generation i 1951 driften af Langesminde. Næste generation på slægtsgården blev den yngste af sønnerne Lars Peder Andersen og hans kone Ingrid, og Marie og Niels Andersen flytter til en mindre aftægtslejlighed i der store stuehus. Lars Peder har som sin far stor interesse for opdræt af heste, dog ikke samme hesterace for Niels Andersen opdrættede fjordheste, hvorimod Lars Peder blev kendt for opdræt af Knabstrupper heste.

Gården er stadig her i 2022 i slægtens eje.